

MINISTERUL EDUCAȚIEI CULTURII ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

UNIVERSITATEA LIBERĂ INTERNAȚIONALĂ DIN MOLDOVĂ

Cu titlu de manuscris

C.Z.U. 341.1/.2(043.2)

ALABDULJABBAR NAIF JASSIM

**CADRUL NORMATIV INTERNAȚIONAL ÎN MATERIE DE SECURITATE
ÎN CONTEXTUL CRIZELOR REGIONALE**

**SPECIALITATEA 552.08 – DREPT INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN
PUBLIC**

**REZUMATUL
tezei de doctor în drept**

Chișinău - 2021

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii doctorale a Universității Libere Internaționale din Moldova.

Conducător științific:

CAUIA Alexandr, doctor în drept, conferențiar universitar

Membrii Comisiei de îndrumare:

CHIRTOACĂ Natalia, doctor în drept, profesor universitar

DORUL Olga, doctor în drept, conferențiar universitar

GAMURARI Vitalie, doctor în drept, conferențiar universitar

Componenta Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

POALELUNGI Mihail, doctor habilitat, conferențiar universitar - președinte

BALAN Oleg, doctor habilitat, profesor universitar - membru-referent

BURIAN Alexandru, doctor habilitat, profesor universitar - membru-referent

CIBOTARI Svetlana, doctor habilitat, conferențiar universitar - membru-referent

FUAREA Augustin, doctor în drept, profesor universitar - membru-referent

GAMURARI Vitalie, doctor în drept, conferențiar universitar - membru al comisiei de îndrumare, membru-referent

CAUIA Alexandr, doctor în drept, conferențiar universitar - conducător științific

Susținerea va avea loc la data de 25 iunie, ora 14:00 în ședința Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat din cadrul Universității Libere Internaționale din Moldova pe adresa: MD-2012, mun. Chișinău, str. Vlaicu Pârcălab 52, bir. 212.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Universității Libere Internaționale din Moldova și pe pagina web a Universității Libere Internaționale din Moldova (<https://ulim.md/doctorat/sustinerea-tezelor-de-doctorat/>) și Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și cercetare (<http://www.cnaa.md/>).

Rezumatul a fost expediat la data de 25 mai 2021.

Secretar științific al Consiliului Științific ULIM

ROBU Elena, doctor în științe economice, conferențiar universitar

semnătura

Conducător științific

CAUIA Alexandr, doctor în drept, conferențiar universitar

semnătura

Autor, ALABDULJABBAR NAIF JASSIM

semnătura

©Alabduljabbar Naif Jassim, 2021

CUPRINS

1. Repere conceptuale ale cercetării.....	4
2. Sinteza capitolelor.....	9
3. Concluzii generale și recomandări.....	24
4. Lista lucrărilor științifice publicate.....	30
5. Adnotare (în limba română)	31
6. Annotation (în limba engleză)	32

1. Repere conceptuale ale cercetării

Actualitatea și importanța temei de cercetare. În pofida excluderii războiului din lista de mecanisme de soluționarea a conflictelor dintre state prin intermediul unui șir de acte normative internaționale cu valoare juridică incontestabilă, acest fenomen care s-a dezvoltat și a evoluat odată cu progresul tehnico-științific poate fi constatat și astăzi ca parte inerentă a cotidianului relațiilor internaționale. S-au modificat substanțial mecanismele și instrumentele de operare în cadrul ostilităților, s-au diversificat și evoluat metodele și mijloacele de ducere a războiului, iar crizele regionale constituie una dintre cele mai mari provocări asupra sistemului normative internațional de garantare apăcii și securității internaționale care este gestionat de organizația Națiunilor Unite prin intermediul structurilor sale în sctriectă conformitate cu prevederile Cartei ONU.

Organizațiile internaționale regionale sunt formate în baza principiilor și procedurilor stabilite de dreptul internațional public și constituie elemente esențiale ale sistemului internațional de prevenire și combatere a efectelor negative ale crizelor regionale care continua să persiste. Cauzele care generează aceste crize sunt foarte diverse, iar mecanismele și instrumentele de soluționare a acestora sunt stabilite atât la nivel internațional în Carta ONU, cât la nivel regional în actele constitutive ale organizațiilor regionale care au drept obiectiv asigurarea păcii și securității.

Actualitatea și importanța temei cercetate rezidă în faptul de a elucida reglementarea juridică a procesului de interacțiune dintre organizațiile regionale și Consiliul de Securitate al ONU în procesul de prevenire și combatere a efectelor negative ale crizelor regionale cât și cooperarea acestora în vederea soluționării crizelor regionale pentru a asigura pacea și securitatea internațională.

În pofida existenței unor proceduri clar definite de acțiune în cazul unei crize regionale, practica de prevenire și intervenție a organizațiilor regionale în vederea soluționării acestora se dovedește a fi destul de diferită. Spre exemplu:

- NATO a intervenit în scopul soluționării unor crize regionale și pe teritoriul unor state care nu erau la acel moment parte a acestei organizații, fără a dispune de un mandate expres al Consiliului de Securitate al ONU care ar fi stabilit foarte clar limitele teritoriale și temporale ale intervenției;

- Uniunea Africană și alte structuri regionale de pe continentul African au prevăzut în actele sale constitutive dreptul de a interveni violent în scopul asigurării păcii și securității în regiune sau pentru prevenirea unor revolte neconstituționale pe teritoriul statelor membre, fără a anunța în prealabil Consiliul de Securitate al ONU. Interpretarea permisivă a prevederilor Cartei ONU în

sensul identificării posibilității organizațiilor internaționale regionale africane de a interveni prompt, inclusiv prin intermediul instrumentelor de impunere și asigurare a păcii și securității și prevenirii schimbărilor de guvern prin forță pe teritoriul statelor membre, constituie o veritabilă provocare asupra sistemului normativ internațional ce are drept obiectiv asigurarea păcii și securității internaționale;

- Liga Statelor Arabe, în pofida faptului că este cea mai veche structură regională dintre cele analizate și își propune printre obiectivele statutare, inclusiv asigurarea păcii și securității regionale, nu a reușit să prevină declanșarea conflictelor armate internaționale din Irak și Siria, nu a fost capabilă să ofere o soluție eficientă în cazul crizei regionale dintre Israel și Palestina și nu a făcut față provocărilor generate de crizele din Liban și Yemen.

Toate aceste constatări fundamentează importanța analizei și studierii esenței crizelor regionale din aceste regiuni în vederea identificării cauzelor de natură factologică și normativă care nu au permis atingerea obiectivului stabilit și identificarea mecanismelor și procedurilor juridice internaționale care ar putea contribui esențial la prevenirea declanșării unor noi crize regionale și la soluționarea pașnică a celor existente.

De asemenea actualitatea și importanța temei cercetate rezidă în necesitatea de:

- a identifica o interpretare uniformă a prevederilor Cartei ONU în ceea ce ține de locul, rolul și posibilitatea de intervenție a structurilor regionale în procesul de garantare și asigurare a păcii și securității din regiunea vizată.

- a stabili prioritățile în cadrul constatării și intervenției prompte pentru a nu permite degenerarea crizei într-un conflict armat de proporții, accentuând importanța, necesitatea și eficiența utilizării organizațiilor regionale drept platforme de interacțiune dintre statele membre ale acestora în scopul prevenirii și soluționării crizelor regionale.

- a prioritiza imperativul de asigurare a păcii și securității internaționale și regionale în coraport cu interesele individuale, circumstanțiale și egoiste ale statelor cu statul de putere mondială sau regională sau a liderilor locali.

- de a analiza precedentele de intervenție în forță a organizațiilor regionale în scopul de asigurare a păcii și securității regionale în limitele stabilite de actele constitutive sau mecanismele interne de intervenție rapidă în scopul asigurării păcii și securității pe teritoriul statelor membre și prevenirea degenerării crizelor existente în conflicte armate veritabile.

Scopul cercetării. În lumina actualității incontestabile și a importanței prezentei cercetări, scopul lucrării este de a stabili locul, rolul și poziția organizațiilor regionale în procesul de asigurare a păcii și securității regionale și de a realiza o cercetare complexă a mecanismelor și instrumentelor juridice internaționale care urmează să asigure implicarea activă și eficientă a structurilor regionale, în limitele stabilite de Carta ONU și Consiliul de Securitate al ONU în soluționarea crizelor regionale astfel contribuind la asigurarea păcii și securității internaționale.

Obiectivele cercetării. Pentru realizarea eficientă a scopului propus, sunt setate următoarele obiective principale ale prezentei cercetări:

- Analiza cuprinzătoare și echidistantă a lucrărilor exegeților domeniului dreptului internațional public și identificarea pozițiilor argumentate față de interesele unei sau altei părți afectate de criza supusă cercetării.

- Cercetarea și interpretarea prevederilor normative ale Cartei ONU și ale actelor constitutive ale organizațiilor regionale ce formează baza juridică a implicării acestor structuri în procesul de prevenire și soluționare a crizelor regionale și cooperarea dintre acestea și Consiliul de Securitate al ONU pentru stabilirea mecanismelor eficiente de cooperare în scopul asigurării păcii și securității internaționale.

- Stabilirea locului, rolului și importanței Organizației Tratatului Atlanticului de Nord în procesul de prevenire și soluționare a crizelor regionale de pe teritoriul statelor sale membre cât și baza normativă a implicării organizației în procesul de soluționare a crizelor din afara teritoriilor statelor membre.

- Cercetarea esenței crizei din Kosovo și aprecierea valorii practice și normative a precedentului creat pentru crizele generate de tendințele separatiste, inclusiv stabilirea mecanismelor și instrumentelor juridice regionale de soluționare a crizelor aplicate în cazul conflictelor din: raioanele din stîngă Nistrului, Nagorno-Karabakh, Abhazia și Osetia de Sud.

- Identificarea experienței Uniunii Africane și a altor structuri regionale de pe continentul african în procesul de asigurare a păcii și securității pe continent și stabilirea specificului precedentelor create de aceste structuri prin intervențiile violente în procesul de soluționare a crizelor regionale, fără a dispune de acceptul prealabil și expres al Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, inclusiv analiza elementelor caracteristice ale operațiunilor de menținere a păcii în cadrul crizelor regionale din Congo, Mali și Libia

- Analiza critică a structurii, competenței, mecanismelor și instrumentelor de intervenție ale Ligii Statelor Arabe în procesul de prevenire și soluționare a crizelor din Orientul Mijlociu, evidențiind imposibilitatea prevenirii și combaterii efectelor negative asupra securității internaționale și a sistemului de drept internațional public generate de conflictele armate internaționale din Irak și Siria, cât și de criza specifică dintre Israel și Palestina, precum și caracteristica operațiunilor de menținere a păcii în Liban și Yemen.

- Stabilirea mecanismelor și instrumentelor juridice de depășire a provocărilor generate de crizele regionale actuale asupra sistemului normativ internațional sub aspectul combaterii utilizării torturii, a fenomenului terorismului internațional și aplicării justiției tranziționale în procesul de reconciliere a părților afectate și asigurarea respectării regulilor de ducere a războiului de către contingentele forțelor de menținere a păcii sub egida ONU.

Ipoteza de cercetare. În sensul prezentei cercetări considerăm că **ipoteza** principală constă în faptul că sistemul de prevenire și soluționare a crizelor din cadrul Organizației Națiunilor Unite nu este capabil să facă față tuturor provocărilor generate de crizele regionale și doar o cooperare și o colaborare efectivă dintre structurile ONU și organizațiile regionale în limitele stabilite de Carte ONU, fără a admite excepții ce ar provoca erodarea principiilor stabilite ar putea permite soluționarea eficientă a crizelor regionale și în consecință asigurarea păcii și securității internaționale.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese. În procesul de analiză a cadrului normativ internațional în materie de securitate în contextul crizelor regionale am utilizat următoarele metode de cercetare științifică, și anume:

- metoda istorică, pentru cercetarea evoluției istorice a procesului de edificare a organizațiilor și structurilor regionale, cât și a sistemului normativ internațional în materie de prevenire și soluționare a crizelor regionale;

- metoda comparativă, care ne-a permis să realizăm o cercetare comparativă a mecanismelor și instrumentelor de prevenire și soluționare a crizelor regionale de care dispun organizațiile regionale din diferite zone ale mapamondului;

- metoda logică, care ne-a permis să cercetăm și analizăm critic prevederile normative ale Cartei ONU și ale actelor constitutive ale organizațiilor internaționale în vederea identificării procedurilor de cooperare eficiente dintre aceste structuri în vederea soluționării crizelor regionale;

- metoda cantitativă, la care s-a recurs în contextul sistematizării și evidențierii surselor normative și doctrinare ce reflectă situația de fapt rolul și locul organizațiilor internațional în procesul de soluționare a crizelor regionale;

- metoda prospectivă, utilizată pentru identificarea celor mai eficiente metode de cooperare dintre Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și organizațiile regionale în procesul de realizare a intervențiilor violente cu scopul de a preveni efectele negative ale unei crize regionale sau de a asigura pacea și securitatea în regiune;

- metoda sistemică, care ne-a permis să realizăm o analiză sistemică a prevederilor normative internațional care reglementează procesul de prevenire și soluționare a crizelor regionale;

- metoda analizei sintetice, care se dovedește a fi indispensabilă în procesul de formulare a concluziilor și recomandărilor.

Problema științifică soluționată constă în elucidarea și argumentarea necesității și importanței cooperării dintre Organizația Națiunilor Unite drept actor universal în procesul de asigurare a păcii și securității internaționale și organizațiile regionale cu precădere din Europa, Orientul Mijlociu și Africa descriind situația de fapt și identificând carențele normative și instrumentele juridice internaționale de cooperare în vederea asigurării păcii și securității regionale, făcând abstracție de interesele circumstanțiale ale statelor și ajustând mecanismele de intervenție ale structurilor regionale pentru stabilirea cadrului normativ internațional în contextul soluționării crizelor regionale.

Noutatea și originalitatea științifică rezidă în faptul că teza constituie un studiu amplu în cadrul căruia se cercetează locul și rolul organizațiilor regionale în procesul de soluționare a crizelor regionale în scopul identificării mecanismelor și instrumentelor juridice de cooperare a statelor afectate în cadrul organizațiilor regionale pentru a preveni efectele negative ale conflictelor armate în vederea garantării păcii și securității regionale ca parte componentă a securității internaționale sub egida Organizației Națiunilor Unite.

În acest sens urmează să atenționăm asupra lipsei de viteză și promptitudine în luarea deciziilor de intervenție care sunt de competența Consiliului de Securitate al ONU datorită structurii specifice și a procedurilor complexe de luare a deciziilor care au permis escaladarea conflictelor și au știrbit substanțial din eficiența intervențiilor.

Intervenția structurilor regionale pentru prevenirea sau combaterea amenințărilor la adresa securității regionale prin intermediul mecanismelor și instrumentelor stabilite de actul constitutiv pe

teritoriile statelor terțe, fără un mandat expres al unicului organ competent, Consiliul de Securitate al ONU, poate genera o subminare a sistemului normativ internațional și o diminuare a încrederii statelor de pe mapamond în eficiența și necesitatea existenței mecanismelor și instrumentelor regionale de asigurare a păcii și securității regionale.

2. Sinteza capitolelor (conținutul tezei de doctor)

Teza cu genericul "Cadrul normativ internațional în materie de securitate în contextul crizelor regionale" are o structură formată din : introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări și bibliografie.

În Capitolul I "Analiza aspectelor doctrinare și normative ale fenomenului de asigurare a securității internaționale în contextul crizelor regionale" sunt analizate mai multe aspecte ce țin de literatura de specialitate care a formează materialul cognitiv necesar pentru fundamentarea ipotezelor înaintate și a concluziilor formulate, precum și procesul de codificare a normelor dreptului internațional public.

Paragraful 1 *"Pozițiile doctrinare asupra fenomenului de asigurare a securității internaționale în contextul crizelor regionale"* analizează principalele lucrări ale doctrinarilor consacrați asupra subiectului supus analizei. Sunt analizate lucrările autorilor străini: Alland Denis, Wilson Gary, Abass Ademola, Van der Lijn J., Thomas G. Weiss, Kaplan L. S., De Coning C., Tavares R., Mohammedi A., Makdisi K., Hashemi N. și Postel D. și ale autorilor autohtoni: Balan O., Burian A., Gamurari V., Dorul O., Cauia A. etc.

Un rol important, în sensul prezentei cercetări, îl au rezoluțiile, rapoartele și comunicatele organizațiilor internaționale și cele regionale. Chiar dacă acestea nu formează izvoare de drept în sensul direct al acestei accepțiuni, informația și analizele din cadrul conținutului acestora se dovedesc a fi extrem de utile pentru elucidarea unor aspecte problematice și discutabile ale cercetării.

Paragraful 2 *"Reglementarea juridică a raporturilor dintre competențele Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și organizațiile internaționale prin prisma crizelor regionale"* cercetează esența, conținutul și interpretările prevederilor articolelor 52-54 ale Cartei ONU în ceea ce ține de asigurarea bazei normative a implicării actorilor regionale în procesul de asigurare a păcii și securității în diferite zone ale planetei și raportul dintre acestea și Consiliul de

Securitate al ONU drept unic organ competent să permită intervențiile militare în scopul de asigurare sau de restabilire a păcii.

Organizația Națiunilor Unite și structurile sale interne constituie principalul mecanism de ordonare și codificare a normelor dreptului internațional al securității, iar Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, în strictă conformitate cu prevederile Cartei ONU este structura responsabilă de asigurarea efectivă și rapidă a păcii și securității mondiale.

Structura și specificul procesului decizional ce se manifestă prin dreptul de veto al celor cinci state, imprimă o notă de tergiversare procesului decizional, iar diminuarea vitezei de luare a deciziilor se poate dovedi a fi crucială pentru realizarea în practică a scopului Organizației Națiunilor Unite.

Organizațiile internaționale regionale sunt în drept să intervină în procesul de soluționare a diferendelor dintre state în conformitate cu prevederile articolelor 52-54 ale Cartei Organizației Națiunilor Unite și a prevederilor actelor constitutive ale acestor organizații.

Nu există excepții de la centralizarea sistemului de securitate colectivă în jurul Consiliului de Securitate. Acest lucru se aplică atât asupra altor organe ale Organizației Națiunilor Unite, cum ar fi Adunarea Generală, cât și asupra, organizațiilor regionale.

Cu toate acestea, organizațiile regionale pot să intervină și în domeniul menținerii păcii și securității internaționale, sub rezerva ca acțiunile lor să fie plasate sub controlul Consiliului de Securitate, care este responsabil în primul rând pentru menținerea păcii. Integrarea organizațiilor regionale în domeniul menținerii păcii și securității regionale poate fi numai în conformitate cu un principiu de subordonare față de cadrul general definit de Carta ONU. Prin urmare, acțiunile de prevenire a conflictelor inițiate de organizația regională nu ar trebui, a priori, să se lovească de dificultăți formale sub acest aspect, mai ales dacă implică măsuri non-coercitive.

Orice acțiune militară inițiată de o organizație regională necesită, prin urmare, în conformitate cu dispozițiile articolului 53 din Carta Organizației Națiunilor Unite, aprobarea Consiliului de Securitate. Cu toate acestea, trebuie precizat că subordonarea nu se limitează doar la acțiunile inițiate de o organizație regională. Prima verigă de subordonare constă, de fapt, în aplicarea de către organizațiile regionale a măsurilor adoptate chiar de Consiliul de Securitate.

În conformitate cu articolele 24 și 51 din Carta Organizației Națiunilor Unite, se poate constata intenția de a asigura eficacitatea măsurilor adoptate, ceea ce poate determina Consiliul de Securitate să își delege competențele anumitor organizații regionale.

Acest mecanism de delegare păstrează responsabilitatea pentru utilizarea forței în cadrul cercului exclusiv de competențe al Consiliului de Securitate, chiar dacă acesta poate să împartă acest domeniu de competență cu organizațiile regionale.

În urma analizei actelor constitutive ale celor mai importante organizații internaționale din zonele supuse analizei putem constata că doar Tratatul Atlanticului de Nord stabilește expres în textul articolului 5 prioritatea Consiliului de Securitate în ceea ce ține de utilizarea forței în cadrul autoapărării individuale sau colective ale membrilor NATO. Statutul Ligii Statelor Arabe nu face referință la competențele Consiliului de Securitate, dar stabilește în setul de competențe al organizației inclusiv asigurarea păcii și securității statelor membre.

Cazul care prezintă interes în sensul cercetării noastre este actul constitutiv al Uniunii Africane care stabilește dreptul și corelativ obligația organizației de a interveni prompt în soluționarea crizelor regionale de pe teritoriul statelor membre, fără a fi expres stabilită obligație coordonării acestor acțiuni robuste cu Consiliul de Securitate al ONU, fapt care permite unele interpretări extensive și înaintarea ipotezei în conformitate cu care, dacă Consiliul de Securitate nu acționează rapid și eficient pentru soluționarea unei crize regionale, această structură ar putea înlocui operațiuni cu caracter militar în scopul asigurării păcii și securității în regiune.

Chiar dacă putem constata o creștere a gradului de cooperare dintre Consiliul de Securitate al ONU și organizațiile internaționale regionale în procesul de asigurare a păcii și securității, acest mecanism de delegare păstrează responsabilitatea pentru utilizarea forței în cadrul cercului exclusiv de competențe al Consiliului de Securitate, chiar dacă acesta poate să împartă acest domeniu de competență cu organizațiile regionale.

De asemenea organizațiile regionale pot și trebuie să intervină în limitele stabilite de articolul 52 al Cartei ONU atât în cadrul conflictelor dintre statele membre, cât și dintre acestea și statele terțe, iar acțiunile fără caracter coercitiv nu trebuie să fie coordonate de Consiliul de Securitate al organizației Națiunilor Unite. Mai mult, rolul organizațiilor regionale primează asupra Consiliului de Securitate atunci când este posibilă o soluționare pașnică a conflictelor dintre statele membre, iar acțiunile de prevenire a conflictelor inițiate de organizația regională nu ar trebui, a priori, să se lovească de dificultăți formale sub acest aspect, mai ales dacă implică măsuri non-coercitive.

Organizațiile regionale pot și trebuie să se implice în virtutea prevederilor Cartei Organizației Națiunilor Unite în procesul plenar și complex de asigurare a păcii și securității prioritar pe teritoriul statelor sale membre. Acestea sunt chemate fie prin natura lor, fie în baza

prevederilor normative ale Cartei, fie în baza prevederilor actului constitutiv sau în baza tuturor argumentelor citate cumulativ de a utiliza toate instrumentele legale, care nu implică aplicarea forței sau a unei reacții ”robuste” pentru a preveni sau a combate orice amenințare la adresa păcii și securității regionale.

Primul capitol finalizează cu concluziile asupra cercetărilor efectuate în cadrul acestuia.

Capitolul II ”Rolul Organizațiilor internaționale regionale în menținerea securității regionale” stabilește specificul procesului de edificare a organizațiilor internaționale regionale competente să asigure soluționarea crizelor regionale pe continentele european, african și în Orientul Mijlociu.

Rolul normelor dreptului internațional public se dovedesc a fi de o importanță deosebită în atât în procesul de formare a organizațiilor internaționale și sistemelor instituționale interne, cât și pentru reglementarea procesului de cooperare dintre Organizația Națiunilor Unite și organizațiile regionale în procesul de prevenire a efectelor negative a crizelor regionale și a procesului de asigurare a păcii și securității regionale.

Carta ONU, actele constitutive ale organizațiilor regionale, actele cu caracter normativ elaborate și adoptate de aceste organizații constituie baza normativă a procesului de cooperare și de coordonare a obiectivelor comune în vederea asigurării edificării sistemului de securitate colectivă și a acțiunilor rapide și eficiente în scopul prevenirii și soluționării crizelor regionale.

Paragraful 1 *”Locul și rolul Organizației Tratatului Atlanticului de Nord în procesul de prevenire și soluționare a crizelor regionale”* analizează specificul procesului și necesitatea edificării Organizației Tratatului Atlanticului de Nord și sunt cercetarea funcțiile principale ale NATO: apărarea colectivă, gestionarea crizelor și securitatea cooperativă și mecanismele și instrumentele de realizare a acestora în scopul de a descrie cât mai clar locul și rolul acestei structuri în procesul de soluționare a crizelor regionale atât pe teritoriul statelor membre, cât și în afara acestora.

Tratatul Atlanticului de Nord este documentul fondator și principal al NATO și al tuturor statelor membre ale Alianței. Motivul fundamental din spatele tratatului a fost acela de a forma un grup de națiuni care au fost de acord să se apere reciproc în cazul unei amenințări externe. Tratatul este, de asemenea, un acord de pace și cooperare între membrii Alianței. Cele 14 articole ale tratatului descriu scopul său și așteptările membrilor, precum și modul în care acestea trebuie

implementate. Curios este faptul că actul normativ internațional are un caracter concis, iar majoritatea articolelor au doar una sau două propoziții.

Ipoteza că NATO a fost înființată pe baza prevederilor articolului 51, mai mult decât în baza capitolului VIII, nu-i permit sub nici o formă să neglijeze celelalte prevederi ale Cartei care reglementează utilizarea forței.

Autorizația prealabilă a Consiliului de Securitate nu este necesară în cazul punerii în aplicare a autoapărării colective prevăzută la articolul 51 din Cartă și în conformitate cu conținutul acesteia. Constatarea unui atac armat împotriva unuia sau mai multor membri ai organizației, nu impune obligația de a notifica măsurile luate în temeiul acestui „drept natural”.

Sarcinile prioritare în conformitate cu prevederile Conceptului NATO sunt apărarea colectivă, gestionarea crizelor și securitatea cooperativă. Securitatea colectivă formează esența NATO și se bazează pe prevederile articolului 5 al Tratatului, în bază căruia fiecare stat se obligă să susțină și să apere pe oricare dintre membrii organizației în cazul când acesta este atacat.

În pofida faptului că este o structură regională militară, NATO s-a dovedit a fi capabilă să intervină și în situații de prevenire și soluționare a crizelor în sensul capitolului VIII al Cartei ONU, iar clasificarea și divizarea organizațiilor regionale în baza competențelor stabilite indirect de către capitolele VII și VIII se dovedește a fi una depășită de realitățile cotidiene.

În realitățile cotidiene, clasificarea organizațiilor regionale urmează a fi realizată în dependență de capacitățile și capabilitățile de intervenție în sensul prevenirii crizelor regionale și a mecanismelor și instrumentelor de intervenție în scopul soluționării acestora și a asigurării păcii și securității în regiunea respectivă.

Sistematizarea cunoștințelor, competențelor și experiențelor statelor membre NATO ale contingentelor comune delegate în teatrele de luptă, ordonată de experții domeniului securității internaționale formează un instrument juridico-didactic incontestabil pentru toți subiecții interesați de asigurarea securității în general și pentru membrii organizației în special și realizează un salt foarte mare în ceea ce privește transmiterea acestor experiențe forțelor delegate în teren.

În Paragraful 2 *”Experiența Uniunii Africane și alte structuri regionale în procesul de soluționare a crizelor regionale”* este reflectată structura și funcții Organizației Unității Africane drept structură precursoră a Uniunii Africane și sunt analizate elemente structurale și normative stabilite de statutul acesteia ce nu i-au permis să fie suficient de eficientă în procesul de asigurare a păcii pe continentul african. Relațiile specifice dintre cele 55 de state membre, atitudinea sensibilă

față de suveranitatea fiecărui stat membru, schimbările de guvern pe cale neconstituțională sau menținerea ilegală a puterii sunt aspectele analizate pentru a identifica soluții, mecanisme și instrumente eficiente de soluționare a conflictelor ce bântuie această regiune.

Organizația Unității Africane nu a putut face față provocărilor specifice generate de conflictele armate de pe continentul african, fapt ce a condus la formarea Uniunii Africane. Această nouă structură urma să identifice soluțiile caracteristice pentru depășirea crizelor regionale și încetarea conflictelor în zonă.

Uniunea Africană în general și Arhitectura pentru Pace și Securitate în Africa în special au intervenit tot mai incisiv în procesul de prevenire și combatere a încălcărilor asupra păcii și securității africane și și-au dovedit eficiență în teren, modelînd abordările, instrumentele și metodele de intervenție la specificul și coloritul zonei.

Pe parcursul celor două decenii ale secolului XXI, Uniunea Africană și-a demonstrat statutul de organizație regională eficientă și capabilă să intervină. În pofida deficiențelor financiare, de comunicare și divergența dintre interesele statelor implicate, această structură se dovedește a fi una inherent necesară pentru asigurarea păcii și securității pe continentul african.

Cea mai dificilă provocare în cadrul procesului de asigurare a păcii și securității s-au dovedit a fi relațiile specifice între statele continentului african, care militau pentru prioritatea principiului egalității suverane în relațiile cu organizațiile regionale și internaționale în detrimentul identificării și aplicării mecanismelor și instrumentelor regionale comune, pentru realizarea obiectivelor stabilite.

Doar în cazul unei cooperări deschise, bazată pe încredere reciprocă și contribuția proporțională a tuturor subiecților interesați, inclusiv a statelor africane, diminuarea substanțială a numărului de conflicte armate sau a revoltelor militare, ameliorarea soartei persoanelor afectate de aceste atrocități și prevenirea generării unor noi situații de conflict ar putea asigura mult așteptata stare de pace și securitate în Africa.

Organizațiile regionale precum Organizația pentru Cooperare Islamică (OCI) Consiliul de cooperare pentru statele arabe din Golf (CCG) Uniunea Maghrebului Arab (UMA) constituie un element important în sensul promovării și susținerii diferitor forme de cooperare dintre statele arabe, pentru promovarea și asigurarea cooperării dintre statele membre, inclusiv în domeniul asigurării păcii și securității.

Paragraful 3 *”Liga Statelor Arabe și alte structuri regionale de asigurare a securității în Orientul Apropiat”* caracterizează structura, funcțiile și procesul de creare a Ligii Statelor Arabe în

diferite perioade ale istoriei contemporane și un șir de ale structuri regionale care-și setează printre obiective inclusiv asigurarea păcii și securității în Orientul Mijlociu.

Factorii religioși, de origine culturală, tradițională și ideologică au contribuit decisiv la materializarea ideii de edificare a unei structuri panarabe. Datorită intereselor divergente la nivel social, economic și politic ale statelor lumii arabe procesul de construcție a Ligii Statelor Arabe s-a dovedit a fi unul destul de anevoios.

Diviziunea pe criteriul religios, sectarismul utilizat drept instrument de mobilizare și adâncire a urii dintre popoarele diferitor state sau dintre majoritate și minoritate în unele state din regiune, interesele suverane ale statelor fondatoare ale LSA, lipsa unui mecanism eficient la nivel regional care ar fi competent să prevină prin intervenții prompte unele crize regionale fac din Orientul Mijlociu o zonă de maximă intensitate și importanță nu doar pentru asigurarea securității regionale dar și pentru securitatea internațională.

Eficiența mecanismelor și instrumentelor de implementare a obiectivelor stabilite, în sensul asigurării păcii și securității a fost afectată negativ de lipsa de unitate a statelor membre, de interesele politice și financiare divergente, de procedurile decizionale interne cu un profund caracter permisiv și de intervenția structurilor și intereselor altor state în zona supusă analizei.

În pofida faptului că în această zonă au fost construite mai multe platforme regionale de cooperare, cea mai relevantă în sensul promovării și asigurării respectării păcii și securității rămîne a fi Liga Statelor Arabe. Mecanismele juridice interne de intervenție ale organizațiilor regionale în scopul realizării obiectivelor stabilite în tratatele constitutive sunt într-o coordonare totală cu cele specifice Organizației Națiunilor Unite.

Asigurarea unor platforme de negociere pentru statele membre în vederea depășirii eventualelor crize regionale, oferirea de servicii de conciliere și mediere la solicitarea statelor membre sau din inițiativa organizației regionale constituie mecanismele de bază care sunt oferite statelor pentru a preveni crizele regionale. Toate aceste mecanisme și instrumente juridice se dovedesc a fi eficiente doar sub rezerva unei implicări deschise și proactive ale statelor membre care-și coagulează eforturile pentru realizarea în practică a obiectivelor stabilite în actele constitutive.

Un subiect dificil îl constituie mecanismele și instrumentele juridice care oferă posibilitatea organizațiilor regionale de a interveni prin instituirea de misiuni umanitare și chiar militare în

vederea asigurării păcii și securității fie pe teritoriul unui stat membru, fie în afara teritoriilor acestora.

În acest sens, doar Tratatul Atlanticului de Nord stabilește expres în textul articolului 5 obligația de a coordona aceste acțiuni cu Consiliul de Securitate. În pofida faptului că actele constitutive ale Uniunii Africane, Ligii Statelor Arabe și a altor organizații regionale nu prevăd expres această obligație, statele membre ale acestora, cât și organizațiile vizate sunt obligate să respecte prevederile Cartei ONU și să coordoneze cu Consiliul de Securitate toate acțiunile ce implică direct sau indirect utilizarea forței, chiar și în cazul invocării dreptului la autoapărare.

În Paragraful 4 *”Provocările asupra cadrului normativ internațional în procesul de soluționare a crizelor regionale”* sunt reflectate provocările generale de aplicarea torturii nu doar pe timp de conflict armat și nu doar în cazul crizelor regionale, dar și utilizarea acestui instrument nociv în cele mai diverse forme și locații. De asemenea este cercetată ponderea și oportunitatea utilizării mecanismului justiției tranziționale pentru a asigura reconcilierea părților implicate în cadrul crizelor regionale indiferent de poziția geografică a zonei afectate de conflict.

De asemenea putem constata că cele mai importante provocări asupra sistemului normativ internațional care are drept obiectiv prioritar asigurarea păcii și securității internaționale ar fi: fenomenul luptei contra terorismului, combaterea aplicării torturii, inclusiv în cadrul misiunilor de soluționare a crizelor regionale și reconcilierea națională prin intermediul mecanismelor justiției tranziționale. Nu avem pretenția să enunțăm o listă exhaustivă a acestui gen de provocări, dar considerăm că aceste fenomene afectează crucial eficiența și credibilitatea intervențiilor militare care au drept obiectiv asigurarea păcii și securității regionale.

Paragraful cinci al prezentului capitol reflectă principalele concluzii asupra subiectelor abordate în cadrul capitolului.

Capitolul III ”Operațiunile de Menținere a Păcii: de la asigurarea securității la impunerea dialogului pacificator” explică importanța, rolul și locul operațiunilor de menținere a păcii sub egida ONU în cadrul diverselor crize din ariile geografice supuse analizei în cadrul prezentei cercetări pentru a demonstra atât eficiența acestora, acolo unde este cazul, cât și impedimentele de ordin material și formal care nu permit realizarea directă și completă a principalului scop al ONU.

Paragraful 1 *”Aplicabilitatea normelor Dreptului Internațional Umanitar asupra operațiunilor de menținere a păcii în cadrul crizelor regionale”* cercetează evoluția raportului dintre

Organizația Națiunilor Unite drept structură ce deține monopolul supra utilizării forței de coerciție la nivel internațional în scopul asigurării păcii și securității internaționale inclusiv prin intermediul forțelor de menținere a păcii și Comitetul Internațional al Crucii Roșii drept structură care luptă și militează pentru aplicarea uniformă a normelor de ducere a războiului indiferent de statutul juridic al părților implicate.

Mandatul și regulile de angajament sunt două componente esențiale ale unei misiuni de menținere a păcii a ONU. Mandatul unei operațiuni de menținere a păcii determină în ce măsură membrii operațiunii de menținere a păcii ar trebui să adopte o atitudine activă pe teren. Ar trebui să se facă o diferență importantă între un mandat în baza capitolului VI sau în baza capitolului VII. În temeiul unui mandat bazat pe prevederile capitolului VI, utilizarea forței este strict limitată. Mandatele emise în baza Capitolului VII necesită intervenții mai solide.

Când vorbim despre mandat, ne referim și la obiectivele exprimate în acesta. Aceste obiective trebuie să fie clare, adecvate și fezabile. Un mandat se bazează întotdeauna pe un diagnostic de conflict. Cu alte cuvinte, un mandat de succes este determinat de un diagnostic bun. Diagnosticul slab poate duce la un mandat vag cu obiective vagi. Dezacordul în cadrul Consiliului de Securitate poate duce, de asemenea, la un mandat neclar, cu diverse interpretări. O interpretare prea liberală a unui mandat poate avea consecințe catastrofale.

Dreptul Internațional Umanitar se aplică într-adevăr asupra Forțelor de Menținere a Păcii și în special în cazul Operațiunilor de Restabilire a Păcii, situație similară unui conflict armat internațional, iar membrii din contingentul acestor forțe pot fi calificați drept combatanți, cu condiția respectării prevederilor dreptului internațional umanitar. ONU, a recunoscut în cele din urmă aplicabilitatea principiilor și spiritului dreptului internațional umanitar asupra contingentului Forțelor de Menținere a Păcii;

Mai rămân multe de făcut pentru a consolida punerea în aplicare a prevederilor de drept internațional umanitar asupra Forțelor de Menținere a Păcii, atât la nivel formal cât și la nivel operațional, asupra operațiunilor în curs de desfășurare și a celor de viitor. CICR este actual pe calea examinării celor mai efective mijloace și contează pe aportul Statelor și a Națiunilor Unite.

Paragraful 2 *"Baza normativă a operațiunilor de menținere a păcii în Europa (Raioanele din stînga Nistrului, Nagorno-Karabakh, Abhazia, Osetia de Sud, Kosovo)"* reflectă esența crizelor produse în statele ex-sovietice precum: Republica Moldova, Georgie, Armenia și Azerbaidjan și faptul că toate, fără excepția, s-au transformat într-o perioadă sau alta în conflicte armate

internaționale cu toate consecințele negative posibile atât pentru populația afectată cât și pentru securitatea din zona Sud-Est Europeană. Este de constatat faptul că la momentul elaborării cercetării nici în unul dintre conflictele enumerate nu sunt prezente forțele de menținere a păcii sub egida ONU, iar Federația Rusă continuă să joace un rol crucial în procesul de reconciliere a fostelor părți beligerante. Un alt exemplu de criză regională pe continentul european analizată în cadrul prezentului capitol este criza din Kosovo care a generat un precedent nociv pentru eventuala soluționare amiabilă a conflictelor din zona Sud-Est Europeană.

Analiza instrumentelor juridice și mecanismelor ce stau la dispoziția organizațiilor regionale pentru soluționarea crizelor din diverse zone formează obiectul de cercetare al prezentului capitol.

Astfel, crizele regionale care s-au transformat în diferite perioade în conflicte armate fără cele de pe teritoriul fostei URSS au practic același scenariu de desfășurare. Cu susținerea elementului exterior, în cazul nostru este vorba despre Federația Rusă, exploatănd perfid sentimentele și tendințele secesioniste caracteristice perioadei, se provoacă și se gestionează aceste crize regionale cu implicarea factorului militar rus pe teritoriul fostelor state membre ale URSS pentru a-și apăra interesele geostrategice în zona Georgia (Abhazia și Osetia de Sud), Armenia și Azerbaidjan (Karabahul de Munte) și Republica Moldova (raioanele de Est ale Republicii Moldova).

Toate aceste crize au fost provocate și gestionate de același regizor și se derulează cu implicarea consistentă a acestuia în pofida prevederilor exprese ale dreptului internațional public. În sensul cercetării realizate urmează să menționăm faptul că Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa nu a reușit să-și atingă obiectivul de soluționare a acestor crize.

Astfel, crizele din Abhazia, Osetia de Sud și cea din Nagorno-Karabakh au degenerat în perioade diferite, în conflicte armate internaționale cu toate consecințele caracteristice acestora. Chiar dacă perioada de desfășurare a acestor conflicte armate nu a fost foarte mare, consecințele umanitare asupra populației din regiune au fost dramatice, iar provocările asupra sistemului normativ al dreptului internațional umanitar dezastruoase.

O altă criză importantă de pe continentul European în sensul cercetării noastre este criza din Kosovo și consecințele acesteia asupra sistemului normativ de drept internațional public. Precedentul Kosovo creat prin declararea independenței și recunoașterea acesteia de peste 100 de state, cât și rolul misiunii ONU în formarea acestei entități generează probleme consistente în materia dreptului internațional public, iar situația creată drept unul dintre cele mai periculoase

precedente în sensul analizei crizelor regionale provocate de tendințele separatiste atât pe continentul European, cât și la nivel global.

Paragraful 3 *”Instrumentele juridice internaționale de soluționare a crizelor regionale din Orient (Liban, Israel/Palestina, Irak, Siria, Yemen)”* caracterizează sorgintea, evoluția și esența conflictelor armate din Orientul Mijlociu. Principalul și perpetuu conflict în această zonă este conflictul dintre Israel și Palestina care generează provocări consistente atât de ordin umanitar cât și de ordin doctrinar.

În dependență de circumstanțele și conjunctura social-politică, economică și de securitate din zonă, în dependență de interesul liderilor sau grupurilor care guvernează, acest element de mobilizare este utilizat cinic și perfid pentru a camufla veritabilele scopuri și obiective ale actorilor politici din regiune. Un element crucial pentru înțelegerea situației de moment în Orientul Mijlociu este fenomenul ”primăverii arabe”.

De la debutul acesteia, un nou tip de regionalizare bazat pe creșterea numărului de refugiați, a grupurilor armate nestatale și a identificării sectare transfrontaliere a luat avânt în regiune. Utilizarea perfidă de către liderii locali a diferențelor pe criteriul religios, a sectarianismului pentru a-și soluționa problemele și interesele de ordin politic, ”primăvara arabă” ca și fenomen care a afectat profund stabilitatea, pacea și securitatea în zonă precum și ineficiența structurilor regionale de a preveni și combate provocările asupra păcii și securității în Orientul Mijlociu, au generat situația actuală. Astfel, ne propunem să analizăm în cele ce urmează locul și rolul structurilor regionale și internaționale în procesul de asigurare a păcii și securității în zonă prin impunerea respectării dreptului internațional public.

Conflictele armate internaționale produse în Irak din anul 2003 și în Siria din anul 2011 considerăm că sunt cele mai mari provocări asupra sistemului normativ al dreptului internațional public și lovesc dur și crucial în tot ceea ce înseamnă încrederea subiecților de drept internațional public vizați și a persoanelor afectate în potențialul ONU de a-și atinge obiectivul și în aplicabilitatea uniformă și fără de excepții a prevederilor normelor internaționale ce reglementează procesul de asigurare a păcii și securității internaționale.

Astfel, intervenția ONU în cadrul crizei din Liban prin intermediul operațiunii de menținerea păcii (UNIFIL) a contribuit crucial la diminuarea efectelor negative ale conflictului asupra populației civile și a asigurat procesul de edificare a păcii și securității în regiune, inclusiv prin intermediul programelor inițiate în cadrul UNHCR pentru protecția refugiaților.

Palestina a constituit o perioadă îndelungată elementul care a unit statele arabe în lupta acestora contra Israelului. Și în acest caz, implicarea ONU prin intermediul instrumentelor juridice și mecanismelor legale de acțiune stabilite de Cartă au asigurat în repetate rânduri sistarea operațiunilor militare active și revenirea la dialog a părților beligerante.

Intenția OLP de a fi recunoscută drept stat și implicit drept entitate capabilă să sesizeze Curtea Penală Internațională asupra crimelor comise în zonă au generat poziții divergente în rândul membrilor Consiliului de Securitate al ONU, ceea ce nu a permis elaborarea unei soluții univoce la acest subiect. La moment, această structură este unica organizație a unui popor care luptă pentru eliberare recunoscută de ONU care beneficiază de un statut special.

În pofida elementului proeminent de diviziune pe criteriul etnic și religios în debutul conflictului dintre Israel și Palestina, odată cu trecerea timpului, elementul sectarist care a unit întotdeauna statele arabe în lupta acestora contra Israelului, cedează în fața intereselor cinice și pragmatice ale liderilor și statelor din regiune.

Gaza reprezintă o importantă preocupare de securitate în Orientul Mijlociu în ceea ce privește condițiile de viață, stabilitatea economică și asigurarea securității. Este o zonă care a cunoscut un nivel ridicat de violență din cauza conflictului vechi de zeci de ani ca urmare a disputelor teritoriale. Hamas menține controlul asupra Gaza, iar cetățenii din Gaza sunt deseori împiedicați să plece din cauza restricțiilor la frontierele israeliene și egiptene. Infrastructura s-a destrămat din cauza războaielor, a schimburilor de artilerie și a lipsei de resurse pentru a le remedia.

În această situație extrem de complicată și complexă, rolul structurilor și instrumentelor de intervenție ale ONU sunt de o utilitate și o importanță incontestabilă, iar negocierile pe diverse platforme și respectarea întocmai a prevederilor dreptului internațional în general și a textelor acordurilor regionale în special sunt unicele mecanisme care ar putea evita revenirea la acțiunile militare ostile în regiune.

Intervenția Statelor Unite ale Americii și a Coaliției formate la inițiativa acestora în Irak a generat un șir întreg de provocări și întrebări retorice asupra esenței principiilor dreptului internațional public și a mecanismelor de asigurare a respectării acestora. ONU a intervenit *post factum* în sensul diminuării efectelor negative asupra securității în regiune prin instrumentele sale specifice care s-au dovedit a fi insuficiente pentru a restabili ordinea juridică și ordinea de drept în Irak în special și în zona orientală în general.

Chiar dacă ISIS pare să fi fost învins în Irak, ONU are încă un volum mare de muncă de făcut pentru a ajuta la asigurarea securității în regiune. Furnizarea de asistență medicală cetățenilor pentru a face față traumelor suferite este un pas strict necesar. Reconstruirea infrastructurii și a instituțiilor politice va duce la o stabilizare care va contribui, de asemenea, la creșterea nivelului de securitate.

Aceleași elemente de diviziune pe criteriu sectarist, între șiiți și suniți, cât și interesele divergente ale actorilor din Orientul Apropiat au provocat conflictul armat din Siria, iar pozițiile neunivoce ale membrilor permanenți ai Consiliului de Securitate al ONU nu au permis intervenția promptă a unei operațiuni de menținere a păcii sub egida ONU în cadrul conflictului, fapt ce ar fi putut diminua substanțial suferințele populației și efectele distrugătoare asupra sistemului economic și social al Siriei. Chiar dacă la moment ostilitățile în Siria practic au încetat, provocările ce țin de restabilirea acestui stat pe toate palierele abia încep, fapt care urmează să fie realizat cu participarea organizațiilor regionale și a statelor din regiune sub controlul eficient al ONU.

În ianuarie 2017, grupările rebele și delegația guvernului sirian au participat la discuții care au avut loc la Astana, Kazahstan. Această întâlnire, la care au participat și Rusia, Turcia, Iranul și trimisul special al ONU pentru Siria, a avut ca rezultat un acord de încetare a focului în Siria.

Rezultatul celei de-a patra runde a discuțiilor de la Astana a fost semnarea unui acord pentru crearea a patru zone de „securitate” în Siria, despre care trimisul special al ONU a declarat că este un pas într-o direcție promițătoare.

Finanțarea este necesară atât pentru cei din Siria, cât și pentru refugiații din țările care se învecinează cu Siria, unde tensiunile sunt în creștere și riscă să scape de sub control în locuri precum Libanul.

Cel mai recent, din punct de vedere al debutului operațiunilor militare, este conflictul armat din Yemen. În pofida monitorizării stricte realizate de ONU asupra situației din teren, nivelul de securitate în zonă este încă puternic afectat. Misiunea Națiunilor Unite în sprijinul Acordului Hodeidah (UNAMIH) urmează să intervină în strictă conformitate cu prevederile mandatului său în scopul asigurării păcii și securității în zona orașului Hodeidah și a porturilor Hodeidah, Salif și Ras Issa.

Paragraful 4 *”Prevederile normative internaționale aplicabile asupra crizelor regionale din Africa (Congo, Mali, Libia)”* reflectă și alte mecanisme și structuri regionale care sunt menite să crească eficiența procesului de prevenire și soluționare a crizelor regionale pe continentul african.

De asemenea sunt analizate crizele regionale specifice din: Congo, Mali și Libia. În toate aceste state își desfășoară activitatea forțele de menținere a păcii sub egida ONU nu doar unele programe și proiecte. Din punct de vedere obiectivelor stabilite este important să subliniem necesitatea de a analiza raportul dintre Uniunea Africană și mecanismele sale de intervenție în cadrul crizelor regionale și Consiliul de Securitate al ONU în sensul identificării unor soluții amiabile pentru asigurarea păcii și securității în regionale.

Sistemul de securitate colectivă, în ciuda lipsei unui text legal clar și precis privind competențele diferiților actori responsabili de menținerea păcii, se bazează în principal pe Organizația Națiunilor Unite și Consiliul de Securitate. Deși UA și Comunitățile Economice Regionale menționează uneori, în actul lor constitutiv, rolul instituțional prioritar și permisiv al ONU și al Consiliului de Securitate în domeniul menținerii păcii, acestea au o tendință spre autonomie în menținerea păcii. Această autonomie este esențială în ceea ce privește prevenirea conflictelor.

Astfel, ne propunem să analizăm tentativele de elaborare și realizare a prevederilor normative internaționale la nivel regional și subregional în scopul asigurării păcii și securității continentului african. Deși Uniunea Africană dispune de propriul mecanism de pace și securitate pentru Africa (APSA), în timpul operațiunilor de menținere a păcii, acest organism nu poate fi separat de intervenția altor organizații internaționale competente în acest domeniu.

Inițiativa statelor africane de a-și asuma soluționarea crizei din Congo a eșuat, iar constituirea unei forțe de intervenție la nivel de regiune se dovedește a fi nerealizabilă la acest moment. În acest sens MONUC a evoluat rapid către o operațiune mai robustă în baza capitolului VII al Cartei ONU.

Situația din Mali se caracterizează prin existența mai multor conflicte armate fără caracter internațional, precum și prin violență care nu atinge acest prag necesar pentru a putea fi calificate drept conflict armat. În aceste condiții Secretarul General și alte structure ale ONU monitorizează atent procesul de asigurare a păcii și securității în acest stat.

În ceea ce privește Libia, aceasta continuă să fie afectată de o securitate haotică și o situație democratică care nu este adecvată dezvoltării sale. Intervenția din Libia, din motive umanitare, pe lângă faptul că a fost ilegală, deoarece nu îndeplinea condițiile prealabile ale „responsabilității de a proteja”, a fost, prin urmare, contraproductivă în ceea ce ține de prevenirea conflictului.

În Raportul său privind avertizarea timpurie, evaluarea și responsabilitatea de a proteja, Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite a abordat utilitatea structurii mecanismului interinstituțional și inter-departamental al Organizației Națiunilor Unite pentru coordonarea acțiunilor preventive, compusă din 21 de agenții, fonduri și departamente ale Națiunilor Unite, în circulația și analiza informațiilor pentru prevenirea genocidului, crimelor de război, curățării etnice sau crimelor împotriva umanității.

Pe de altă parte, în unele situații, cum ar fi avertismentul „pripit” al Libiei a avut prioritate față de avertizarea timpurie. Acest fapt, nu exclude declanșarea unor astfel de conflicte în viitor și impune statele africane să analizeze posibilitatea edificării unei forțe militare continentale, susținută de comunitatea internațională, care ar fi integrată în arhitectura africană a păcii și securității și prevenirea conflictelor.

Conflictul armat din Libia care constituie din punct de vedere stric juridic o intervenție militară ilegală sub masca unei responsabilități de a proteja nu răspunde astfel nevoilor de avertizare rapidă, iar oportunitatea unei intervenții umanitare autorizate în Libia este imperios necesară prin prisma stări de criză permanentă în care se află acest stat în prezent.

Paragraful cinci reflectă concluziile asupra esenței mecanismelor juridice de instituire a operațiunilor de menținere a păcii în unele zone concrete, cât și analizează dificultățile procesului de soluționare a crizelor regionale în lipsa unor instrumente eficiente în cadrul organizațiilor regionale.

3. CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Urmînd pe întreg parcursul lucrării **scopul** de a cerceta locul, rolul și poziția organizațiilor regionale în procesul de asigurare a păcii și securității regionale și de a realiza o cercetare complexă a mecanismelor și instrumentelor juridice internaționale care urmează să asigure implicarea activă și eficientă a structurilor regionale, în limitele stabilite de Carta ONU și Consiliul de Securitate al ONU în soluționarea crizelor regionale astfel contribuind la asigurarea păcii și securității internaționale, am ajuns la următoarele **concluzii generale**:

1. Analiza lucrărilor de specialitate ne permite să constatăm faptul că există un volum suficient de lucrări științifice asupra subiectelor generale ce țin de sistemul normativ internațional ce reglementează procesul de asigurare a păcii și securității internaționale. În același timp nu putem constata existența unor lucrări fundamentale asupra interacțiunii dintre organizațiile și structurile regionale și Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite în procesul de prevenire a efectelor nocive și de soluționare eficientă a crizelor regionale, iar lucrările unor autori se dovedesc a fi reflecția unor poziții subiective în dependență de poziția acestora față de parte o sau alta la conflict. Cu toate acestea, am efectuat un studiu al lucrărilor relevante care ne-au permis realizarea obiectivelor prezentei lucrări și fundamentarea teoretică a rolului și locului organizațiilor internaționale în procesul de soluționare a crizelor regionale în conformitate cu normele dreptului internațional public.

2. Monopolul asupra acțiunilor coercitive în sensul asigurării securității internaționale este deținut de Consiliul de Securitate al ONU, care poate delega unele atribuții în acest sens unei organizații regionale în strictă conformitate cu procedurile stabilite și textul mandatului emis, iar organizațiile regionale dispun de un caracter prioritar în cazul aplicării procedurilor de prevenire și combatere a efectelor nocive ale crizelor regionale. În cazul constatării necesității reale de a interveni în forță pentru a asigura pacea și securitatea în zonă, organizațiile regionale sunt obligate, în conformitate cu prevederile articolelor 52-54 ale Cartei ONU de a coordona aceste acțiuni cu Consiliul de Securitate.

Actele constitutive ale organizațiilor internațional supuse analizei ne permit să constatăm că doar art. 5 al Tratatului Atlanticului de Nord stabilește expres prioritatea Consiliului de Securitate al ONU în ceea ce ține de utilizarea forței în cadrul autoapărării individuale sau colective ale membrilor NATO. Statutul Ligii Statelor Arabe, Uniunii Africa și altor organizații regionale nu fac referință la competențele Consiliului de Securitate, dar stabilesc în setul de competențe al

organizației inclusiv asigurarea păcii și securității statelor membre. Toate statele membre ale organizațiilor și structurilor regionale sunt state membre ale Organizației Națiunilor Unite, fapt ce le obligă să respecte pe deplin prevederile Cartei ONU, inclusiv obligația de a coordona în prealabil acțiunile de intervenție în procesul de soluționare a crizelor regionale cu Consiliul de Securitate. Utilizarea acțiunilor coercitive pentru asigurarea păcii și securității regionale trebuie să fie realizată în strictă conformitate cu prevederile Cartei ONU, iar excepțiile stabilite în favoarea statelor (autoapărarea și intervenția colectivă) sunt perfect valabile și pentru organizațiile regionale.

3. Ceea ce trebuie să constatăm este faptul că NATO a intervenit în situații care s-au produs în afara teritoriilor statelor membre, ceea ce, în mod strict juridic, constituie o încălcare a prevederilor Cartei, dar această excepție s-a dovedit a fi impusă de realitățile momentului și acceptată tacit de către Consiliul de Securitate al ONU, iar avizul acestei structuri, în conformitate cu prevederile normative internaționale, este absolut obligatoriu în cazul intervențiilor militare realizate de către organizațiile regionale cu scopul de a asigura pacea și securitatea. Intervenția NATO în afara teritoriilor statelor membre constituie un exemplu periculos pentru sistemul normativ internațional de asigurare a securității. Teoretic, fiecare structură regională urmează să întreprindă toate măsurile necesare pentru a oferi o platformă de cooperare dintre statele membre, inclusiv în domeniul soluționării crizelor regionale dintre acestea. Atât timp cât actul constitutiv al organizației internaționale nu reglementează expres condițiile în care statele admit intervenția organizației regionale în afara teritoriilor statelor membre, o astfel de intervenție nu poate să se producă legal.

4. Locul și rolul precedentului Kosovo în procesul de prevenire și soluționarea a crizelor regionale cu tentă separatistă nu poate fi supraestimat. Acest fapt a generat un șir vast de acțiuni în rândul structurilor autoproclamate de pe arena internațională în general și din pe continentul European în special. Precedentul Kosovo demonstrează o abordare bazată pe duble standarde în procesul analizei raportului dintre dreptul popoarelor la autodeterminare și separatism. Din punct de vedere teoretic, tendințele și inițiativele separatiste sunt inadmisibile și nu trebuie să fie susținute de state terțe în virtutea principiilor dreptului internațional public și a prevederilor Cartei ONU. Acest precedent este utilizat în cazul tendințelor și inițiativelor separatiste de pe continentul European și constituie o sfidare a normelor dreptului internațional.

În urma analizei crizelor regionale din Sud-Estul Europei putem constata că în toate aceste crize regionale (Georgia (Abhazia și Osetia de Sud), Armenia și Azerbaidjan (Nagorno-Karabakh) și Republica Moldova (raioanele de Est ale Republicii Moldova)) nu sunt prezente și nici planificate

pentru a fi desfășurate operațiuni de menținere a păcii sub egida ONU, fapt datorat dreptului de veto al Federației Ruse în cadrul Consiliului de Securitate al ONU în cazul Abhaziei, Osetiei de Sud și Nagorno-Karabakh, iar în cazul raioanelor din Stînga Nistrului această inițiativă nici măcar nu a existat. Chiar dacă astfel de operațiuni nu există în zona supusă analizei, acest fapt nu înseamnă că asupra acestor procese nu sunt perfect aplicabile toate prevederile normative ale dreptului internațional public în ceea ce ține de prevenirea și soluționarea crizelor regionale.

5. Uniunea Africană a constituit un veritabil precedent în relațiile sale cu Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite prin intervențiile robuste și concrete în teren în sensul asigurării păcii și securității și prin inserarea prevederilor exprese în actul constitutiv care prevăd efectiv extinderea mandatului de intervenție fără a fi condiționat expres de acordul Consiliului de Securitate. În acest sens urmează să constatăm faptul că în cazul Congo operațiunea de menținere a păcii instituită de ONU (MONUC) s-a dovedit fi crucială pentru încetarea violențelor și escaladarea conflictului, în cazul Mali nu putem constata prezența unei astfel de misiuni de menținere a păcii, ceea ce generează un șir întreg de incidente violente care se soldează cu victime în rândul persoanelor civile, iar situația este monitorizată de către structurile ONU, care nu intervin, iar în cazul Libiei, nici astăzi nu putem constata prezența unei misiuni ONU de menținere a păcii. Astfel, în statele unde misiunile de menținere a păcii sunt prezente gradul și amploarea crizei este mult mai mic decât în statele unde aceste misiuni lipsesc cu desăvîrșire, iar organizațiile regionale nu sunt capabile să facă față acestor provocări datorită lipsei de resurse materiale suficiente și a intereselor divergente ale statelor membre.

6. Orientul Mijlociu a fost teatru de război a cel puțin două conflicte armate internaționale (Irak, Siria), un conflict armat cu caracter internațional contestat, dar cu un impact negativ similar atât asupra populației afectate cât și asupra sistemului normativ internațional de asigurare a soluționării crizelor regionale (Israel/Palestina) și un șir de alte crize regionale care au degenerat fie în conflicte armate fără caracter internațional fie în crize umanitare de proporție.

Proliferarea acțiunilor teroriste, activitatea ISIS și controlul efectiv asupra teritoriului suveran al Irakului și Siriei de către această structură, ascensiunea sectarismului pe fonul acestei acțiuni incompatibile cu prevederile dreptului internațional public sunt principalele provocări în fața sistemului de norme juridice ale dreptului internațional public și a ONU, drept organizație internațională universală responsabilă de asigurarea păcii și securității internaționale și demonstrează care ar putea fi consecințele nocive ale unui război în general și a lipsei sau

incapacității sistemului instituțional etatic de a-și asigura atribuțiile normative și legale care pot fi suplinite la un moment dat de structurile insurgente. Situația din Siria constituie un exemplu elocvent pentru a demonstra efectele nocive ale intereselor divergente ale statelor interesate asupra procesului de realizare în practică a scopului Organizației Națiunilor Unite, adică asigurarea păcii și securității în Orientul Mijlociu în special și pe mapamond în general. Datorită veto-ului Rusiei și Chinei nici astăzi în Siria nu activează o misiune ONU care ar putea contribui efectiv la asigurarea păcii și securității în zonă.

7. Din punct de vedere strict teoretic problema principală constă în stabilirea statutului de subiect de drept internațional public al Organizației pentru Eliberarea Palestinei și a normelor de drept internațional public și de drept internațional umanitar care urmează să fie aplicate în cazul conflictului israeliano-palestinian. În realitate, acest conflict este cel mai sensibil punct în regiunea Orientului Mijlociu și generează un șir de provocări și dispute atât teoretice, cât și practice. În acest sens trebuie să constatăm că avizul Curții Internaționale de Justiție stabilește caracterul ilegal al construcției zidului și imposibilitatea invocării de către Israel a articolului 51 al Cartei ONU, iar lipsa unei misiuni de menținere a păcii sub egida ONU și cu suportul efectiv al organizațiilor regionale constituie unul din impedimentele de bază în procesul de soluționare a acestei crize. În statele unde sunt misiunile de pacificare ale ONU sunt prezente, Liban și Yemen gradul de escaladare a conflictelor și numărul de victime în rândul civililor este mult mai mic, ceea ce mai demonstrează odată în plus eficiența utilizării acestor mecanisme de soluționare a crizelor regionale și de asigurare a păcii și securității internaționale.

8. Fenomenul luptei contra terorismului, combaterea aplicării torturii, inclusiv în cadrul misiunilor de soluționare a crizelor regionale reprezintă doar unele provocări asupra sistemului normativ internațional de asigurare a păcii și securității, iar reconcilierea națională prin intermediul mecanismelor justiției tranziționale se dovedește a fi un mecanism eficient de ameliorare a situației post-conflict. În acest sens ONU și organizațiile internaționale regionale urmează să întreprindă acțiuni coordonate care ar exclude producerea precedentelor nocive ce ar putea afecta negativ sistemul de norme juridice internaționale care au drept obiectiv de reglementare asigurarea păcii și securității internaționale, iar un angajament al Organizației Națiunilor Unite pentru a spori aplicabilitatea dreptului internațional umanitar asupra forțelor sale ar fi o excelentă contribuție la promovarea aplicării și respectării acestuia de către statele care furnizează contingente militare, de către statul pe teritoriul căruia sunt dislocate aceste forțe, precum și de către toate părțile în conflict.

Problema științifică soluționată constă în elucidarea și argumentarea necesității și importanței cooperării dintre Organizația Națiunilor Unite drept actor universal în procesul de asigurare a păcii și securității internaționale și organizațiile regionale cu precădere din Europa, Orientul Mijlociu și Africa descriind situația de fapt și identificând carențele normative și instrumentele juridice internaționale de cooperare în vederea asigurării păcii și securității regionale, făcând abstracție de interesele circumstanțiale ale statelor și ajustând mecanismele de intervenție ale structurilor regionale pentru stabilirea cadrului normativ internațional în contextul soluționării crizelor regionale.

În urma formulării concluziilor generale ale cercetării, ne propunem să avansăm unele **recomandări** asupra eficientizării procesului de soluționare a crizelor regionale.

1. Considerăm imperios necesar de a depune toate eforturile pentru a nu permite perpetuarea practicilor constatate în cadrul intervențiilor structurilor regionale de pe continentul African precum UA și ECOWAS care au întreprins măsuri de intervenție cu acceptarea tacită sau chiar cu informarea post-factum a Consiliului de Securitate al ONU. Orice excepție va diminua aplicabilitatea prevederilor exprese ale Cartei și vor potența erodarea sistemului normativ internațional care reglementează soluționarea crizelor regionale, inclusiv prin intermediul intervențiilor militare.

Practica de a depăși prevederile actului constitutiv și de a interveni pe teritoriul altor state suverane nemembre ale organizației în scopul asigurării păcii și securității regionale, fără a avea mandatul Consiliului de Securitate și fără a respecta procedurile stabilite de Carta ONU ar putea genera un șir de interpretări extensive ale competențelor unor structuri regionale în materie de soluționare a crizelor regionale și ar putea afecta ireversibil sistemul normativ internațional care are drept obiect de reglementare relațiile dintre state bazate pe principiile dreptului internațional public.

Astfel, se propune sistarea sub orice formă a unor astfel de precedente și revizuirea procedurii de cooperare dintre Consiliul de Securitate și organizațiile regionale în materie de asigurare a securității regionale care ar asigura o viteză de intervenție mai mare și o modelare conformă a metodelor și mijloacelor utilizate de către structurile regionale de intervenție care nu ar încălca sub nici o formă prevederile Cartei. Încălcarea regulilor stabilite în articolul 53 generează erodarea conținutului acestei proceduri și încălcarea permanent a acestora în dependență de interesele statelor implicate.

2. Doar unitatea statelor din regiune în cadrul structurilor internaționale pe care le-au edificat ca și rezultat al exercitării propriei suveranități, diminuarea sectarismului și abordarea pragmatică a efectelor nocive și devastatoare a instrumentelor de forță militară utilizate în soluționarea diferendelor dintre statele din zonă ar putea constitui condițiile prealabile pentru edificarea unui sistem regional eficient de prevenire și soluționare a crizelor regionale în Orientul Mijlociu.

3. În sensul cercetării realizare, urmează să menționăm necesitatea de identificare a posibilităților de instituire a unei misiuni a Organizației Națiunilor Unite în sectorul Gaza și o susținere mai consistentă a UNHCR în procesul anevoios de asigurare cu cele strict necesare a refugiaților din Siria. De asemenea este necesară intervenția structurilor regionale pentru a asigura o contribuție substanțială la prevenirea efectelor nocive și asigurarea păcii și securității regionale în special și a securității internaționale în general prin toate mijloacele necesare și disponibile.

4. În contextual crizei regionale din raioanele din stînga Nistrului, se propune adresarea unei solicitări esprese din partea guvernului legal al Republicii Moldova către Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite în vederea creării unei misiuni de menținere a păcii și de asigurare a procesului de conciliere dintre cele două maluri ale Nistrului și de asigurarea efectivă a reîntregirii Republicii Moldova în hotarele recunoscute pe arena internațională.

4. Lista lucrărilor științifice publicate

1. ALABDULJABBAR N. J., Theoretical-practical aspects on the consolidation of international security law as institute of public international law. In: Studii Juridice Universitare, Nr. 3-4, 2017, p. 227-235
2. ALABDULJABBAR N. J., GAMURARI V. The Obligation of States to Comply with Imperative Normes of International Law in the Context of International Security Insurance. În: Materialele conferinței științifice cu participare internațională „Aportul mediului academic la consolidarea dialogului dintre Republica Moldova și partenerii strategici în contextul crizelor regionale”. Chișinău, ULIM. 16.10.2017, p.71-90.
3. ALABDULJABBAR N. J., GAMURARI V. Legal basis of the common European Security Policy in the light of the provisions of the Treaty of Lisbon. In: Studii Juridice Universitare, Nr. 1-2, 2018, p. 113-124
4. ALABDULJABBAR N. J., CAUIA A. Normative Doctrinal Analysis of Peacekeeping Operations in Europe (Transnistria, Nagorno-Karabakh, Georgia, Kosovo). In: Studii Juridice Universitare, Nr. 3-4, 2019, p. 22-40
5. ALABDULJABBAR N. J., GAMURARI V. Combating terrorism and ensuring the regulatory framework which constitutes the „nucleus” of human rights in the context of challenges which the security faces at the international and regional level. In: Studia Securitatis. Sibiu. România. Volume XII, Issue 1/2020, p. 26-36.

ADNOTARE

La teza de doctor în drept a Dlui Alabduljabbar Naif Jassim

"Cadrul normativ internațional în materie de securitate în contextul crizelor regionale"

Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău, 2021

Structura tezei. Teza cuprinde: introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 378 surse, text de bază 172 pagini. Rezultatele obținute sunt reflectate în 5 articole științifice.

Cuvinte cheie: cadrul normativ internațional, organizații internaționale regionale, Consiliul de Securitate, Operațiunile de Menținere a Păcii, Organizația Tratatului Atlanticului de Nord, Uniunea Africană, Liga Statelor Arabe, crize regionale, drept internațional umanitar.

Domeniul de studiu este analiza prevederilor normative internaționale care reglementează interacțiunea dintre mecanismele și instrumentele Organizației Națiunilor Unite de asigurare a păcii și securității internaționale și organizațiile regionale în procesul de soluționare a crizelor regionale prin prisma realităților cotidiene în zonele: europeană, africană și a Orientului Mijlociu.

Scopul lucrării este de a stabili locul, rolul și poziția organizațiilor regionale în procesul de asigurare a păcii și securității regionale și de a realiza o cercetare complexă a mecanismelor și instrumentelor juridice internaționale care urmează să asigure implicarea activă și eficientă a structurilor regionale, în limitele stabilite de Carta ONU și Consiliul de Securitate al ONU în soluționarea crizelor regionale astfel contribuind la asigurarea păcii și securității internaționale.

Obiectivele cercetării: Analiza cuprinzătoare și echidistantă a lucrărilor exegetice din domeniul dreptului internațional public asupra obiectului cercetării; Cercetarea și interpretarea prevederilor normative ale Cartei ONU și ale actelor constitutive ale organizațiilor regionale ce formează baza juridică a implicării acestor structuri în procesul de prevenire și soluționare a crizelor regionale; Stabilirea locului, rolului și importanței Organizației Tratatului Atlanticului de Nord în procesul de prevenire și soluționare a crizelor regionale; Cercetarea esenței crizei din Kosovo și aprecierea valorii practice și normative a precedentului creat, inclusiv stabilirea mecanismelor și instrumentelor juridice regionale de soluționare a crizelor aplicate în cazul conflictelor din: raioanele din stînga Nistrului, Nagorno-Karabakh, Abhazia și Osetia de Sud; Identificarea experienței Uniunii Africane și a altor structuri regionale în procesul de asigurare a păcii și securității, inclusiv analiza elementelor caracteristice ale operațiunilor de menținere a păcii în cadrul crizelor regionale din Congo, Mali și Libia; Determinarea specificului structurii, competenței, mecanismelor și instrumentelor de intervenție ale Ligii Statelor Arabe în procesul de prevenire și soluționare a crizelor din Orientul Mijlociu, atât în cadrul conflictelor armate internaționale din Irak și Siria, cât și în cadrul crizei specifice dintre Israel și Palestina, precum și caracteristica operațiunilor de menținere a păcii în Liban și Yemen; Stabilirea mecanismelor și instrumentelor juridice de depășire a provocărilor generate de crizele regionale actuale asupra sistemului normativ internațional și asigurarea respectării regulilor de ducere a războiului de către contingentele forțelor de menținere a păcii sub egida ONU.

Noutatea și originalitatea științifică rezidă în faptul că teza constituie un studiu amplu în cadrul căruia se cercetează locul și rolul organizațiilor regionale în procesul de soluționare a crizelor regionale în scopul identificării mecanismelor și instrumentelor juridice de cooperare a statelor afectate în cadrul organizațiilor regionale pentru a preveni efectele negative ale conflictelor armate în vederea garantării păcii și securității regionale ca parte componentă a securității internaționale.

Rezultatele obținute care contribuie la soluționarea unei probleme științifice importante se rezumă la identificarea dificultăților de interpretare și apreciere a normelor juridice internaționale care reglementează cooperarea dintre Consiliul de Securitate al ONU și organizațiile regionale în procesul de prevenire și soluționare a crizelor regionale, furnizînd o analiză amplă a celor mai specifice crize și a reacțiilor statelor și organizațiilor afectate în scopul asigurării securității regionale.

Semnificația teoretică a cercetării constă în realizarea unui studiu amplu asupra prevederilor normative internaționale și asupra conținutului actelor constitutive ale organizațiilor regionale în ceea ce ține de cooperarea dintre aceste entități în procesul de soluționare a crizelor regionale întru asigurarea păcii și securității internaționale.

Valoarea aplicativă a lucrării se materializează prin posibilitatea de a utiliza atât materialul factologic cât și cel analitic pentru a suplini materialele didactico-științifice necesare pentru instruirea studenților de la facultățile de drept și pentru a facilita procesul de elaborări de soluții pentru crizele regionale de către practicieni.

Implementarea rezultatelor științifice. Lucrarea va servi drept suport doctrinar în procesul modificării și completării actelor constitutive ale organizațiilor existente sau la formularea cât se poate de elocventă a mandatelor de intervenție emise de Consiliu de Securitate pentru operațiunile de menținere a păcii și va contribui la eficientizarea procedurilor de interacțiune dintre mecanismele și instrumentele internaționale și cele regionale pentru a crește viteza și eficiența intervențiilor structurilor mandatate în vederea garantării și asigurării păcii și securității regionale.

ANNOTATION
to Doctoral Thesis in Law of Mr. Alabduljabbar Naif Jassim
”International Normative Framework in Security Matters in the Context of Regional Crises”
Free International of Moldova, Chisinau, 2021

Structure of thesis. The thesis has: introduction, 3 chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 378 sources, basic text on 172 pages. The achieved results are published in 5 scientific articles.

Key words: the international regulatory framework, the regional international organizations, Security Council, Peacekeeping Operations, North Atlantic Treaty Organization, African Union, League of Arab States, the regional crises, the international humanitarian law.

Field of study is the analysis of international normative provisions governing the interaction between the mechanisms and instruments of the United Nations for International Peace and Security and the regional organizations in the process of settling the regional crises in the light of daily realities in zones as: European, African and Middle Eastern.

Purpose of research is to establish the place, role and position of the regional organizations in the process of ensuring the regional peace and security and to conduct a comprehensive investigation on international legal mechanisms and instruments to ensure the active and effective involvement of regional structures, within the limits set by the UN Charter and UN Security Council in settling the regional crises, thus contributing to international peace and security.

Objective of research: Comprehensive and equidistant analysis of the works of exegetes in the field of public international law on the object of research; Research and interpretation of the normative provisions of the UN Charter and of the constitutive acts of the regional organizations that form the legal basis for the involvement of these structures in the process of prevention and settlement of the regional crises; Establishing the place, role and importance of the North Atlantic Treaty Organization in the process of preventing and settling the regional crises; Research on the essence of the Kosovo crisis and appreciation of the practical and normative value of the created precedent, including the establishment of regional legal mechanisms and instruments for settling the conflicts in the districts of: the left bank of Dniester, Nagorno-Karabakh, Abkhazia and South Ossetia; Identify the experience of the African Union and other regional structures in the peace and security process, including the analysis of the characteristic elements of peacekeeping operations in the context of the regional crises in Congo, Mali and Libya; Determining the specifics of the structure, competence, mechanisms and instruments of intervention of the League of Arab States in the process of crisis prevention and settlement in the Middle East, both in the context of international armed conflicts in Iraq and Syria, and in the specific crisis between Israel and Palestine and the nature of peacekeeping operations in Lebanon and Yemen; Establishing the legal mechanisms and instruments to overcome the challenges generated by the current regional crises on the international normative system and ensuring compliance with the rules of warring by contingents of peacekeeping forces under the auspices of the UN.

Novelty and scientific originality: the thesis is a comprehensive study examining the place and role of the regional organizations in the process of settling the regional crises in order to identify the mechanisms and legal instruments for cooperation of affected states within regional organizations to prevent the negative effects of armed conflict in order to guarantee the regional peace and security as a part of the international security.

The achieved results contributing to settling a scientifically important matter resumes to identifying difficulties in interpreting and assessing the international legal norms governing cooperation between the UN Security Council and the regional organizations in the process of preventing and settling the regional crises, providing a comprehensive analysis of the most specific crises and responses of states and organizations affected in order to ensure the regional security.

Theoretical significance of research consists in conducting a comprehensive study on the international normative provisions and on the content of the constitutive acts of the regional organizations regarding the cooperation between these entities in the process of settling the regional crises in order to ensure the international peace and security.

Applicative value of research materializes through the possibility of using both factual and analytical material to supplement the didactic-scientific materials necessary for the training of law students and to facilitate the process of developing solutions to regional crises by practitioners.

Implementation of the scientific results. The work will serve as a doctrinal support in the process of amending and supplementing the constitutive acts of existing organizations or in formulating as eloquently as possible the intervention mandates issued by the Security Council for peacekeeping operations and will contribute to streamlining the procedures for interaction between the mechanisms and international and regional instruments to increase the speed and efficiency of interventions by mandated structures to guarantee and ensure the regional peace and security.

ALABDULJABBAR NAIF JASSIM

**CADRUL NORMATIV INTERNAȚIONAL ÎN MATERIE DE SECURITATE
ÎN CONTEXTUL CRIZELOR REGIONALE**

**SPECIALITATEA 552.08 – DREPT INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN
PUBLIC**

**REZUMATUL
tezei de doctor în drept**

Aprobat spre tipar:

Formatul hârtiei 60x84 1/16

Hârtie ofset. Tipar digital

Tiraj: 50 ex.

Coli de tipar: 1,84

Tipografia: ULIM
